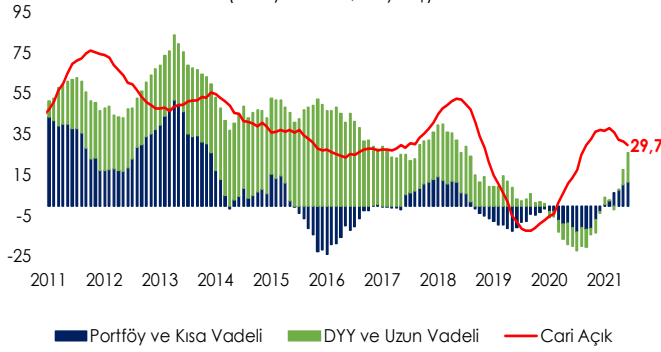

Cari Açık Yılın En Düşük Düzeyine Geriledi

Cari denge Haziran'da 1.1 milyar dolar açık verdi. Geçtiğimiz yılın aynı döneminde açık 3.1 milyar dolar düzeyindeydi. Böylece bir önceki ay 31.6 milyar dolar olan 12 aylık birikimli cari açık 29.7 milyar dolara geriledi.

Cari İşlemler Açığının Finansmanı
(12 ay birikimli, milyar \$)

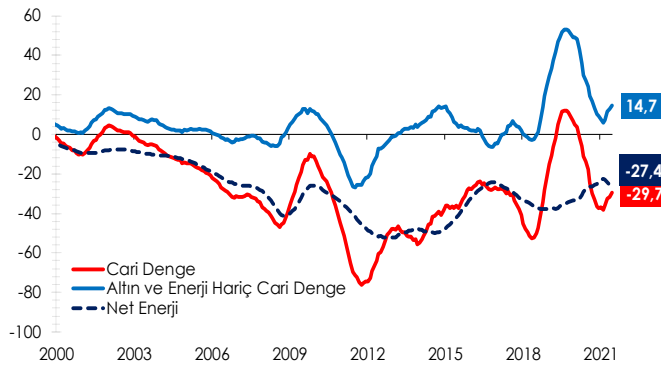
2020 yılı Haziran ayında 2.1 milyar dolar açık veren mal dengesi bu yılın aynı döneminde 1.6 milyar dolar açık verirken, hizmet dengesinin 346 milyon dolar açıktan 1.5 milyar dolar fazlaya dönmesi ve 1.8 milyar dolar düzeyinde olan net altın ithalatının 167 milyon dolara gerilemesi cari açığa iyileşmeyi getirdi.

12 aylık birikimli net parasal olmayan altın kaynaklı açık 18.6 milyar dolardan 17.0 milyar dolara gerilerken, net enerji ithalatı kaynaklı açık ise 25.7 milyar dolardan 27.3 milyar dolara yükseldi.

Böylece altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı yıllıkta bir önceki aya göre 2.0 milyar dolar artarak 14.7 milyar dolar fazlaya yükseldi.

Birincil gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 418 milyon dolar artarak 1.0 milyar dolar oldu.

Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)

Cari dengenin finansman kalemlerine baktığımızda bir önceki yılın Haziran ayında 5 milyar dolar düzeyinde olan doğrudan yatırımlar kaynaklı çıkış 796 milyon dolar ile girişe dönerken, 12 aylık birikimli olarak 4.9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Portföy yatırımları kaynaklı 2.8 milyar dolar giriş olurken bunun 28 milyon doları hisse senetlerine, 3.1 milyar doları ise DİBS'lere oldu. DİBS'lere gerçekleşen girişin 1.7 milyar doları eurobond ihracı, 608 milyon doları bankacılık sektörü ve 777 milyon doları özel sektörün borçlanma araçlarına kanalı üzerinden oldu.

Geçtiğimiz yılın Haziran ayında diğer yatırımlar kalemi kaynaklı 4.2 milyar dolar çıkış olurken, bu yıl rakamın 3.4 milyar dolar ile girişe döndüğünü görmekteyiz. Detayda efektif ve mevduat kaynaklı 4.5 milyar dolar girişe karşılık kredi ve ticari krediler kaynaklı 1.1 milyar dolar çıkış gerçekleşmiş bulunuyor. Borç çevirme oranı ise yıllıkta bankalarda yüzde 90.4'e, özel sektörde yüzde 111.3'e yükseldi.

Sonuç olarak Haziran ayında 796 milyon dolar doğrudan yatırım, 3.4 milyar dolar diğer yatırım ve 2.8 milyar dolar portföy kaynaklı giriş sonucunda nette 7.0 milyar dolarlık giriş gerçekleşmiştir. Net hata kaynaklı 2.9 milyar dolarlık giriş de dikkate alındığında giren rakam 10.0 milyar dolar olmaktadır. Cari dengenin 1.1 milyar dolar açık verdiği dikkate alındığında toplamda 8.8 milyar dolar fazla verilmektedir. Bu da Merkez Bankası rezervlerinin bu düzeyde artması anlamına gelmektedir. Böylece yıllık bazda Merkez Bankası rezervleri 5.5 milyar dolar, yılbaşına göre ise 7.2 milyar dolar artmış oldu.

Ticaret Bakanlığı'nın yayımladığı geçici verilere göre bir önceki yılın Temmuz ayında 2.8 milyar dolar düzeyinde olan dış ticaret açığı bu yılın aynı döneminde 4.3 milyar dolara yükseldi.

Bu veriden hareketle Temmuz'da cari işlemler dengesinin 2.0 milyar dolar düzeyinde açık vereceğini ve yıllık bazda cari açığın Haziran'daki 29.7 milyar dolar düzeyinde yatay seyredeceğini beklemekteyiz.

Dış ticaretteki güçlü performans ve gerileyen altın ithalatı ile kısıtlamaların kalkmasıyla beraber hizmetler dengesinin olumlu katkı vermeye başlaması bu tabloyu desteklemeye devam edecek.

Ödemeler Dengesi İstatistikleri

Tanımlar

Ödemeler Dengesi: Geniş anlamıyla, bir ekonomide Genel Hükümet, Merkez Bankası, bankalar, diğer sektörler vb. yurt içi yerleşiklerin diğer ekonomilerde yerleşik kişiler (yurt dışında yerleşikler) ile belli bir dönem içinde yapmış oldukları mal, hizmet, gelir, finansal varlık ve yükümlülükler ile ilgili ekonomik işlemlerin sistematik kayıtlarını elde etmek üzere hazırlanan istatistik bir rapordur.

Cari İşlemler Hesabı: Mal ve hizmet ticareti ile birincil ve ikincil gelir hesaplarını kapsamaktadır. Cari işlemler hesabında, gelirlerin giderleri aştığı, yani, farkın artı olduğu durum cari işlemler fazlası olarak adlandırılırken; giderlerin gelirleri aştığı, yani, farkın eksi olduğu durum ise cari işlemler açığı olarak adlandırılmaktadır.

Birincil Gelir Hesabı: Emek, finansal ya da doğal bir kaynak sağlanması karşılığında elde edilen gelirler ile ödenen tutarları göstermekte olup, çalışanların ücretleri ile doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlara ilişkin yatırım geliri ve giderlerini içermektedir.

İkincil Gelir Hesabı: Yurt içinde (yurt dışında) yerleşik bir birim tarafından yurt dışında (yurt içinde) yerleşik bir birime karşılıksız olarak mal ya da hizmet gibi reel bir kaynak ya da finansal bir varlık sağlanması şeklinde tanımlanan transferleri içermektedir.

Sermaye Hesabı: Üretilmeyen ve finansal olmayan varlıkların edinimi ve elden çıkarılması ile sermaye transferleri yoluyla oluşan akımları içermektedir.

Finans Hesabı: Merkez Bankası, Genel Hükümet, bankalar ve diğer sektörler (diğer finansal kuruluşlar ve finansal olmayan kuruluşlar, hane halkları ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar) tarafından gerçekleştirilen kısa ve uzun vadeli uluslararası sermaye akımlarının kaydedildiği bir hesap olup, temel olarak, bir ülkenin dış finansal varlıkları ve yükümlülüklerindeki değişimler ile bu değişimlerin karşılıklı kayıtlarını içermektedir.

Doğrudan Yatırım: Yatırımcının yerleştiği olduğu ekonomi dışındaki bir ekonomide bir işletmenin yönetimini kontrol ettiği veya yönetiminde söz sahibi olduğu uzun vadeli bir yatırım şeklidir. Doğrudan yatırımda, yatırımcının işletmenin sermayesinde % 10 ya da daha fazla paya / oy hakkına sahip olması veya yönetimde söz sahibi olması esastır.

Portföy Yatırımları: Menkul değerlere yapılan yatırımlar olarak tanımlanabilecek portföy yatırımları, genellikle hisse senetleri ile kamu ya da özel kuruluşlarca ihraç edilen bono ve tahvil şeklindeki borç senetlerini ve diğer para piyasası araçlarını içermektedir.

Diğer Yatırımlar: Doğrudan yatırım, portföy yatırımları ve rezerv varlıklar dışında kalan tüm finansal hareketler bu bölümde yer almaktadır.

Rezerv Varlıklar: Parasal Altın, Özel Çekme Hakları (SDR), Uluslararası Para Fonu Nezdindeki Rezerv Opsiyonu ve Diğer Rezerv Varlıklar kalemlerini içermektedir.